

MAANOORED

TÕUSVA PÕLVE TULEVIKU TÄHISED

PÕLLUMAJANDUSLIK NOORSOO KUUKIRI

1935

III aastakäik

Toimetaja agr. A. ECKBAUM. Vastutav toimetaja E. JUST.
Väljaandja EESTI PÕLLUMEESTE KESKSELTS.
Toimetus ja talitus: Tallinn, Pikk 40, postkast 54, telef. 454-70.
Tellimishind: 120 snt. aastas, 65 snt. poolaastas.

Nr. 8

August

Heinaniidu võistlused Valgamaa maanoorte suvipäeval Helmes on täies hoos.

Heade raamatute najal leiame õige tee minevikust tulevikku.

Peame olema teadlikud raamatu kasvatuslikus tähtsuses.

Eesti raamatuaastal, mida pühitseme tänavu meie raamatu 400 a. mälestusaastana, tekivad meis mitmekesised mõtted ja soovid raamatute, nende tähtsuse, lugemise, omandamise ja levitamise suhtes, samuti kujunevad uued sihid ja kultuurilised ülesanded, milliseid oleme kutsunud ja kohustatud täitma eestlastena, riigikodanikkudena ja kultuurinimestena. Nende mõtete ja soovide hulgas kõidavad meie tähelepanu muu seas ka üldised mõtted headest raamatutest.

Neist üldistest mõtetest selguneb oma täiuses heade raamatute suur tähtsus isiklikus elus, ühiskonna arengus, meie rahva ja teiste kultuurrahvaste ajaloos ning üldinimliku kultuuri levingus. Neist mõtetest kasvavad ka uued sihid ja konkreetsed ülesanded heade raamatute suhtes ning need mõtted aitavad kaasa võimete, oskuste ja tahtejõu kasutamisele nende ülesannete täitmisel ja sihtide saavutamisel. Neist mõtetest võivad kujuneda ka meie ühised mõtted, arvamused ja seisukohad, mis meid ühendavad ja seovad ning annavad meie tegevusele raamatuaastal, ja ka edaspidi, üldise ideelise aluse ja kavapärase ilme. Seepärast avaldame neid üldisi mõtteid, mis on kujunenud meis, maanoortes, mida meie oleme kandnud omas vaimses ilmas.

Head raamatud on hääled kaugest minevikust.

Nad sisaldavad nende suurte meeste ja naiste mõtteid, õpetusi, teadmisi ja kogemusi, kes on elanud ja töötanud minevikus. Kõik see, mis inimkond on teinud aastatuhandete jooksul, millest ta on mõtelnud ja mille poole ta on püüdnud, on leidnud väljendamist, jäädvustamist ja tunnustamist raamatute lehekülgedel.

Headest raamatutest avaldub meile meie rahva minevik, meie esivanemate sihid, püüdmised ja teod, eelmiste põlvete hinge sügavused ja igatsused, elutööd ja saavutused, rahvuslikud võitlused ja võidud. Head raamatud on meie rahva eelmiste põlvete vaimu ja vaimustuse edasiandjad, sihtide selgitajad ja nende põlvete rahvusliku jõu ja tugevuse avastajad.

Head raamatud võimaldavad meile ja ka järgnevatele põlvetele olla ja saada eelmiste põlvete vaimse elu ja saavutuste pärijaiks ning kasutada neid saavutusi uues loomingulises tegevuses, oleviku rahvuslikkudes eluhuvides ja uute põlvete kasuks. Head raamatud loovad meie ümber vaimse õhkkonna ja elu, milles on kooskõlalises ühenduses minevik, olevik ja tulevik. Nad loovad meist — lugejaist ja nende kirjutajaist — suurtest meestest ja naistest vaimse ühiskonna ja viivad meid ühendusse nende vaimuga. Heade raamatute lugemisel tundub meile, et viibime nende suurte meeste ja naiste keskel, elame vaimselt ühes nendega nende elu ja tegevuse ajas ja olukordades.

Heade raamatute lugemisel kõneleme meie antiikilma mõttetarkadega, keskaja vaimulikkudega ja uue ilma kirjanikkude ja teadlastega, kõigi aegade ja rahvaste suurvaimudega.

Heade raamatute kaudu vestleme meie oma rahva eelmiste põlvedega, rahva iseolemise ja vabaduse eest võitlejatega, meie rahva suurte poegade ja tütardega, kes on loonud vaimseid väärtusi oma ajale, meile ja tulevikule, kelle elutöö on unustamatu ja kelle vaimu jõud on ulatunud üle nende elu-aja ning kelle hääl kostab kutsuvana ja kohustavana veel kauges tulevikus. Eelmiste põlvedega kõneleme oma rahva kangelasmeelest ja püsivusest ning aastasadasid kestnud tööst vabaduse igatsustes, ootustes ja lootustes. Rahva iseolemise ja vabaduse eest võitlejatega vestleme oma rahva tugevast jõust, kindlast tahtest, tähtsatest tegudest ja suurtest saavutustest. Fr. Kreutzvald'iga, L. Koidula'ga, C. R. Jakobson'iga, V. Reiman'iga ja teiste meilt lahkunud kirjanikkudega ja tegelastega vestleme kalli kodumaa kasvamisest, isamaa õitsemisest, rahvuslikkudest ülesannetest, meie kohustustest ja kutsumustest, meie rahva tulevikust. Ja seejuures ilmneb meile nende vaim ja elav kuju ning kostub nende kohustav hääl. Ühes nendega elame siis, moodustades vaimse ühiskonna, mõtleme, laulame ja anname uusi töotusi elada oma rahvale ja töötada oma riigile.

Heade raamatute lugemisel töötame vaimselt ühes meie kaasaja kirjanikkudega, teadlastega, haridus- ja majandustegelastega ja rahvajuhtidega, tutvuneme nende tegevuse ja saavutustega, soovide ja seisukohtadega, õpetuste ja ideedega, selgitame ühes nendega sihte ja kujundame töökavu, loome vaimseid sidemeid ja kindlustame tahet ülesehitavaks tööks. Samuti heade raamatute kaudu kõnelevad järgnevad põlved praeguste tegelastega.

Head raamatud annavad meile teadmisi ja oskusi igapäevaseks tööks ja eluülesannete edukaks täitmiseks,

et korraldada edukalt ühiskondlikku elu üldsuse huvides, edendada oma majapidamisi ning luua suuremal arvul vaimseid ja majanduslikke väärtusi.

Head raamatud on truud seltsilised, unustamatud sõbrad ja head nõuandjad. Nad on seltsilised, mis ühendavad meid kõikide aegade ja rahvastega, sõbrad, kes ei jäta meid kunagi maha, nõuandjad, kes jagavad meile õpetust eluks ja tööks. Ühed neist jutustavad meile minevikust, teised olevikust, kolmandad tulevikust. Paljud neist näitavad, kuidas elada ja töötada hea inimesena, tubli seltskonnategelasena ja ausa kodanikuna; paljud avastavad loodusejõude ja saladusi ja õpetavad meile, kuidas neid rakendada inimeste teenistusse. Paljud neist kõnelevad raskest tööst, paljud õnnest ja õnnistusest. Head raamatud on sõbrad, kes trööstivad elumuredes ja julgustavad eluraskustes.

Head raamatud on aknad, mille kaudu on võimalik vaadata maailma ja näha seda ilma oma täiuses ja mitmekesisuses, — maid ja rahvaid, riike ja rahvaste elu, looduse jõude ja ilu, lähedaseid olevusi ja kauge päikese sära ning tähtede valgust.

Head raamatud valmistavad meile ülendavat rõõmu ja toovad õnne hetki. Nende lugemisel oleme unustanud palju kurbust ja häda, palju igavust ja rahulolematust. Nende lugemisel oleme kaotanud selle väsimuse, mis on tekkinud igapäevase töö tagajärjel. Nende lugemine on tõstnud ja tõstab meid uude vaimsesse ilma, kõrgemale elu igapäevasusest ja kaugemale elu piasjadest. Nad seovad meid eluga kui suure tervikuga. Nad valgustavad meie siseilma ja kindlustavad meie tahet; nad äratavad meis

parimaid püüdeid ja puhtamaid tundeid, teritavad meie mõistust ja peh- mendavad meie südant. Nad täidavad aktiivse eluga meie puhketunnid ja osutuvad mõjuvaks vahendiks enesekasvatustöös ja oma elutee valikus ning elukäigu määramises.

Säärased üldised mõtted headest raamatutest on kujunenud meis, maa- noortes, sääraseid mõtteid oleme kandnud ja kanname edasi, sest

eriti maanoored peavad olema teadlikud heade raamatute suures hariduslikus tähtsuses ja kasvatuslikus mõjus.

See teadlikkus kasvab aastate kestusel ühes maanoorte üldise vaimse arenguga, kodus, koolis, enesearendamistöös, noorte organisatsioonides ja tege- likus elus. Maanoored ei saagi olla heade raamatute suhtes teissugusel seisukohal, sest on ju head raamatud maaoludes, kus puuduvad võrreldes lin- nadega paljud edasiõppimise asutused ja võimalused, tähtsamaid vahendeid selle töö jätkamiseks, millele on pannud aluse kool, ja selle enesetäiendamise töö teostamiseks, mida nõuab maanoortelt tegelik elu. Seepärast hindame kõrgelt häid raamatuid, armastame, austame, loeme ja hoiame neid!

Aga need mõtted headest raamatutest viivad maanoori ka ülesande juurde, mis ei ole küll uus, kuid mille teostamine nõuab veel palju püsivat tööd, suurt huvi, head tahet ja ka majanduslikku jõudu. See ülesanne on **heade raamatute omandamine, koduste raamatukogude asutamine, täiendamine ja korraldamine.***) Maanoored on võtnud juba selle ülesande omaks ja paljud on teinud sellel alal ülesehitavat tööd, asutanud omale kodused raamatukogud ja täiendanud neid. Eesti raamatuaasta kohustab aga maa- noori asuma selle ülesande täitmisele veel suurema hoole ja järjekindlusega. Selle ülsande täitmine on iga maanoore kõlbline kohustus.

Maanoorte kodud peavad olema puhtad, korralikud, meeldivad ja vaimselt rikkad. Heade raamatute olemasolu kodudes muudab kodud vaim- selt rikkaks ja loob neis uue vaimse elu ja õhkkonna. Kodune raamatu- kogu on kodu-ülikool.

A. Kurvits.

*) Koduste raamatukogude asutamisest, täiendamisest ja korraldamisest on ilmunud kirjutusi ajakirjas „Maanoored“ nr. 10 — 1933. a. ja nr. 1 — 1934. a.

Teine ülemaaline organiseeritud maanoorte kongress Vahil.

Maanoored, tulge kõik 17. ja 18. augustil Vahile.

Tänavu on maanoorte liikumine suurel sammul edasi jõudnud. Liikmete arv on tunduvalt kasvanud ja töö organisatsioonides on muutunud palju süsteemikind- lamaks. Saaremaal, Läänemaal, Pärnumaal, Valgamaal ja Järvamaal on tegevust alustanud maanoorte liikumise maakondlikud keskkorraldused. Järelejäanud maa- kondades on nende ellukutumine teoksil. Mitmes maakonnas on juba tegevad maanoorte erinõuandjad-assistendid. Paljudes maakondades on peetud maakond- likke maanoorte kongresse ja suvipäevi, mis kõik seni hästi korda läinud ja palju huvi pakkunud ettekannete ja mitmesuguste töövõistluste tõttu.

Rukkilõikus.

Rukki hälliva, veereva ligi
on valgeid hamesid rida.
Veab hobuste paar, mida? —
Käsi vehklevat masinat hõigil.

Kõikjal kõriseb, väriseb häälttest,
kui põleks siin kuivanud kadak.
Käed seovad. — parem ja vasak
rukist tublideks vihkudeks säades.

Veerev valge, kui ohaka tutu,
mis kodu poolt hüppab ja liigub.
Kleit lühike tuule käes kügub.
„Tulge lõunale,“ hõisatab. „Ruttu..!“

Mõiten: õhtuti kõndisin süa,
kui hinges need väikesed mõred...
Nüüd langevad, langevad kõrred
ja leivaks saab kaunis, mis iial.

Sääri torgivad valusad tüükad
ja päikene kõrvetab kukalt.
Näol higiseist juukseist on tukad.
Tahaks juua. Nüüd külma vett rüüpaks!

FRIDA ULM.

Huvi tänavuse üleriikliku kongressi ja suvipäevade vastu on suur eriti just selle tõttu, et suurenenud ja mitmekesisestunud töö organisatsioonides on tõstnud päevakorrale terve rea uusi probleeme, mis ühist otsustamist ja seisukoha võtmist nõuavad.

Käesolevaga kõikidele organiseeritud maanoortele kutset edasi andes teeme teatavaks tänavu aastase üleriikliku kongressi ja suvipäevade kava.

Kongressi koht ja aeg.

Teine ülemaaline maanoorte kongress ja noorte suvipäevad peetakse 17. ja 18. augustil 1935 Vahi põllutöökooli juures Tartu lähedal, millest palutakse osa võtma kõiki organiseeritud maanoori. Ülemaaline maanoorte kongress on kohaks, kus organisatsioonide tegelased saavad seisukohti võtta ja lahendada kõiki küsimusi, mis maanoorte liikumise alal esile tõusevad. Maanoorte kongress on noorte tahteavalduste väljenduse kõrgemaks instansiks.

Kongressi ja suvipäevade kava.

L a u p ä e v a l, 17. augustil.

Kongressist ja suvipäevadest osavõtjate kogumine ja registreerimine, ning kooli majapidamisega tutvunemine.

Kell 14 lõuna.

Kongressi avamine kell 15.

a) Põllutöökoja direktori J. H ü n e r s o n i kõne.

b) Kongressi juhatuse ja sekretariaadi valimine.

c) Maanoorte sekretär-eriteadja A. E c k b a u m i ülevaade möödunud aasta tegevuse kohta.

d) Aruanded kohtadelt. Tegevuse kokkuvõtted ja aruanded koostavad ja kannavad ette maakonna maanoorte ühenduse esindajad kõikide liikmete kohta. Nende maakondade noorte organisatsioonid, kus maakondlikud ühendused puuduvad, teevad seda vastavate kohaliste organisatsioonide esindajad.

- e) Maanoorte organisatsioonide Keskkomitee liikmete valimine.
- f) Läbirääkimised.
- g) Öhtusööök ja omavaheline koosviibimine. Ettekanded noorte organisatsioonidelt.

Pühapäeval, 18. augustil.

- a) Hommikusööök kell 8.
- b) Vaimulik talitus k. 9. Vaimulikku talitust peab Kullamaa õpetaja H. Unt.
- c) Kõned:
 - 1) Dr. V. Johanson, „Noored tuleviku kandjatena”.
 - 2) K. Liideman, „Noored, riik ja rahvus”.
 - 3) J. Ümarik, „Maanoorte lähemaid ülesandeid”.
 - 4) A. Kurvits, „Maanoorte enesekasvatuse aluseid”.
 - 5) J. Jaik, „Rohkem vaimlist kultuuri maakodudesse”.
- d) Lõuna kell 15.
- e) Ühine õppekäik Ülikooli Raadi katsejaama.

Kongressist osavõtjad ja kuidas sõita Vahile.

Kongressist võtavad hääleõigusega osa kõik Põllutöökoja Ülemaalistes Maanoorte Ühenduses registreeritud maanoorte organisatsioonid, igaks kahe esindaja kaudu, kes varustatud vastavate volitustega. Sõnaõigusega võib kongressist osa võtta iga maanoorte organisatsiooni liige.

Kaugemalt sõitjatel on soovitatav organiseerida autobussidel, mis sõidavad otsekohe Vahile. Neile, kes tulevad raudteel, teatame, et rongid jõuavad Tartu jaama Valgast kell 8.18, Võrust ja Petserist kell 7.36 ja 13.07, Narvast kell 12.46 ja Tallinnast kell 13.09.

Kõikidel neil rongidel ollakse laupäeval, 17. augustil Tartu jaamas vastas. Tartu jaamast Vahile minek toimub omnibussidel ehk jala, kuna Vahi asub Tartust 2 klm. kaugusel. Jalamineku puhul tuuakse pakid hobusega järele.

Need noored, kes mitte väga kaugel ei asu, võiksid kohale sõita jalgratastel.

Juhtidel, kes Tartu jaamas vastas, on maanoorte märk rinnas ja linnavaruka ümber.

Kongressist ja suvipäevadest osavõtmise kulud.

Ülalpidamise kulud Vahil kahe päeva kestel võivad tõusta kuni Kr. 1.20 isiku kohta. Rohke osavõtu puhul on lootust saada raudteesõidul hinnaalandust. Maakondades piütagu organiseerida grupisõite, pöördudes korrasustliku abi saamiseks vastava maakonnaühenduse ehk kohaliku maatulunduskonsulendi poole.

Rohke osavõtt tarvilik.

Kuna kongressist osavõtt soovitatav on kõikidele organiseeritud maanoortele, siis tuleb ühissõite korraldada, mida võib ühendada õppereisiga. Ülemaaline Maanoorte Ühendus ja Põllutöökoda loodavad, et maanoored kõigist sõiduraskustest üle saavad ja rohkearvuliselt kongressile ja suvipäevadele tulevad. Kuna tootlustamise mõttes tarvilik ette teada, palju osavõtjaid Vahile tuleb, siis palume sellest hiljemalt 15. augustiks teada järgmisel aadressil: Põllutöökoja Nõuandetalitus, Tallinn, Pikk tän. 40.

Ülemaaline Maanoorte Ühendus

Väike kalur.

Isa kuueküsesse upub,
taskud peksavad sääri pidi.
Veereb veele see kullerkupu
pisipoisike nagu padi.

Sarapuust vibu viis korda pikem
vibuviskajast väikesest mehest.
Õngenöörin või korgin kui rike,
konksusid otsib maislehest.

Lähed koju kui asjamees tähtis,
kannad ja kalakott löövad kokku.
Kassi kaugelt ju saatman nähti
ja kõik käod ka: kukku! kukku!

Ussiga maadleb kui lohemaoga,
mida oda otsa peab lööma.
Havid veepinda künnavad vaoga,
viidikad tulevad kiskma ja sööma.

Kohmetund näpuga nina pühib,
poritribud kõik üle põski.
Aga õngega jälle rühib,
Vädik väike kun lainein end mõskis

HENRIK VISNAPUU.

Maanoorte kasvatustöös on vajalik vanema põlve kaasabi.

Maanoorte vaimse kasvatamisega tuleb alata algkoolist.

Nagu igas üksikus perekonnas moodustab noorpõlv perekonna tähtsaima osa, kellele pühendatakse erilist tähelepanu ja kelle heaoluks kantakse kaunis suuri ohvreid, nii ka kogu rahva juures on rahva tõusev põlv — noorsugu — see, kes väärrib erilist hoolt ja kelle tuleviku eest on kohustatud hoolitsema kõik, kel südame lähedal oma rahva tulevik, heaolu ja püsiv iseolemine. Nii näeme, et isegi maailma suurrahvad teevad hoogsat tööd oma noorsoo kasvatamisel ja arendamisel ning neile soovitava vaimu istutamises noortesse juba varakult. See on kõigiti ka loomulik, sest iga rahvas ju kannab omapärasusele vastavaid aateid ja need lähedavad kõigepealt edasi ligemaile järeltulejale, kes ka peavad olema suutelised täitma ja läbi viima omale võetud ülesandeid.

Meil toimub vastav töö maal peamiselt maanoorte organiseerimises, juhtimises, kasvatamises ja sihtide taotlemises, mis üldiselt on tunnustatud vastuvõetavaks ja on kooskõlas Eesti rahvuslike püüete, kultuurilise ja majandusliku arenemisega. Et maanoored moodustavad meie rahva olulisema osa ja saavad kord nendeks võimsateks rahvapoegadeks ja -tütardeks, kes kannavad Eesti riigi kogu maailma kul-

tuurrahvaste peres esirinda, selles ei tohiks olla kahtlust. Maanooris peituvad jõud ja võimed annavad küllalt alust usuks, et meie rahvas täidab tulevikus auga omi ülesandeid ja on eeskujuks nii mitmele teiselele.

Siin on aga meie praeguse vanema ja eriti juhtiva põlve suurimaks ülesandeks aidata selleks asjatundlikult kaasa, et noorte paisuvad ja arenevad võimed leiaksid avaldamiseks kasuliku ja õilsa tee ja et need ei põleks läbi iseeneses.

Senine töö maanoorte tegevuse alal on annud tulemusi, paiguti isegi häid; kuid arvestades noorte energiaga, võiks loota veelgi suuremaid ja silmapaistvamaid. Tuleb rõhutada senisest rohkem maanoorte töö süvendamist. Ei ole niivõrd oluline organisatsioonide arv ja liigete rohkus, kui just see töö, mis tuleb teha organisatsioonis. Maanoorte töö süvendamisel on aga praegusel korral ees ka tõkked, millest ülesaamine kaunis raske. Põhjalikuma ja järjekindlama tegevuse arendamise juures on paratamatult tarvis vastavaid juhte, kes oleksid kõikjal nõuks ja abiks ning noorile alaliselt kättesaadavad. Igas maanoorte organisatsioonis peaks olema vähemalt üks isik, kes pidevalt suudab nii tulunduslikul kui ka vaim-

sel alal rakendada noorte energiat kasvavakindlase tegevusse. On tarvilik, et kujuneks välja maanoorte vaimne juhtkond, kes suudaks tõmmata kaasa kogu maanoorte organiseeritud pere. Säärase juhtkonna või maanoorte kaadri kujundamisel ei tule noored ainult oma jõuga toime ja siin peab ka vanem põlv tõsiselt aitama kaasa, eriti just aineliselt, sest noored on sellest küljest kõige nõrgemad.

Meie rahva tuleviku ja püsiva iseleemise huvides osutub paratamatult vajalikuks, et noorte ettevalmistamisele ja eriti noorte juhtkonna arendamisele pöörataks erilist tähelepanu. Maanoorte juhtkonna kujundamisel on kohustatud kaasa lööma kõik meie üld- ja kutsehariduslikud asutused ning õppekohad. Noorte, ja eriti just maanoorte, ettevalmistus ei tohiks üheski õppeasutuses piirduda ainult sellega, et õpetatakse üldisi ehk kutsealalisi teadmisi; vaid noored peavad omama ka juhtimis- ja vabade jõudude tööle rakendamise oskuse ning vilumuse. Omajao aitavad kaasa ja tõstavad noorte tegevuse edukust ka lühiajalised kursused, nagu neid senini korraldatud mitmel pool, kuid siiski oleks eksitus panna neile liig suuri lootusi. Mõne päeva ja nädalaga on võimata omandada praktilisi oskusi ja tutvuneda maanoorte tegevuse laialiste ala-

dega sel määral, nagu see vajalik noorte juhtimisel ja kasvatamisel. Alles pikemaajalise vastavahilise töö järele võime oodata soovitud tulemusi.

Meie oludes oleks kõige loomulikum, kui maanoorte vaimu kasvatamise ja arendamisega tehakse algust juba maa algkoolis, eriti kahes viimases klassis. Edasi kõik põllumajanduslikud ja maa-vaimulised kutsekoolid ja õppeasutused, kus igal aastal varustatakse hulk maanoori vajalikkude tead mistega, peaksid kandma tõsist hoolt ka selle eest, et neist elluastuvad noored oleksid suutelised juhtima ka kaasnoori ja rakendama nende arenevat energiat tulusale tegevusele.

Maanoorte heaks tehtav töö on kõigjal tähtsamaid rahvuslikke töid ja väärrib küllalt pidevat tähelepanu ning kaasaaitamist kogu-meie juhtivalt personaalilt. Kus noorte endi jõud osutub väheseks, seal pöörduvad pilgud paratamatult neile, kel võimalus ulatada abistav käsi ja kes võivad noorile pühendada mitte üksinda heatahtlikke sõnu, vaid ka mõjuvaid tegusid. Loodetavasti ka vanem põlv ei keela siin oma abi ja meie rahva tuleviku huvides omalt poolt teeb kõik, mis aitab muuta maanoorte senist tegevust hoogsamaks ja kogu liikumist jõulisemaks.

V. Vaher.

Lõikus on püha.

Kui vikati ees noor hein variseb, kui põldudele esimesed hakid ja viljarõugud kerkivad ja kui puust valminud vili langeb, asub inimese hinge hoopis isesugune tunne. Selles tundes on vaikset rõõmu ja sügavat kurbust, selles on valu ja õnne, sest lõikuse silmapilk paneb mõtlema elu ja igaviku vahekorras ja sunnib aukartuses kummardama Looduse vägevuse ees.

Lõikuse päeval põllumees maitseb oma töö õnnestavat vilja, tunneb rõõmu saagist, tõmbab kergendatult hinge, kui see tervelt on kätte saadud. Saaki koristades seisame oma kutsetöö igaaastase eesmärgi ja tulemuse juures, kus ununevad hõigepisarad, mille voolates tuli tööd rühkida, ja kergendushoelk heidetakse kaelast kartused, mida kevadest saadik tuli kanda. Ometi ei saa võidurõõmu tunda, sest

veelgi võib hädasid tulla, võib vihm rikkuda koristatud vilja ja heina, ning inimene on väeti hädadele vastu panema. Lõikuse päeval saame aru, et ei ole õigust teaduse tähe all hoobelda kõikmõistmisega ja võimisega, ei ole inimene see tark, kes Loodust oma tahte järele rakendab ja teda vilja kandina sunnib. Mitte valitsejana, käskijana, vastasena ei saavutata lõikust, vaid selle tundega, et Loodus on meist suurem ja salapäraselt võimas, ja et ta on meie sõber. Sõbrana sõpra mõistes, lapsearmastusega maad armastades ja austades seab mõistlik põllumees oma atra ja viskab seemnetera mulda.

Talupoja elu ei nõua võitlust Loodusega, nagu ollakse harjunud ütleva. Põllumehe õige tarkus ja kutseharidus ei tahagi seega olla sõjaka-

Kõrwelapsele.

Maga, lapseke, ma sulle laulan:
maga — ema väkene silmatera!
Elulõngaks su villase kera
keriden päitsil istun ja valvan.

Suigu peal minu laulude-põlle!
— Laulan, kuidas sa murrad kände,
suureks kui saad, ja pikki rände
maile rändad ja meredele.

Tagasi tuled järgi koduse kaja;
alet teed metsan ja põletad kütist.
Memme viid tunasest viletsast hütist:
uudismaale uue ehitad maja.

Oled veel, poisike, mannetu väike
rüpen mu, — aga pea aastad ei lähe!
Kellelgi palju neid — siiski kui vähe!
Enam siis alati paista ei päike.

Saab sinust süia ja saab sinust sinna;
päevad su ümber kui mesilaspere.
Kõik nad kord kaovad! Laev suure
mere
tuleb ja viib su kaugele linna...

Maga, lapseke, ma sulle laulan:
maga — ema väikene silmatera!
Elulõngaks su villase kera
keriden päitsil istun ja valvan.

Roopi Hallimäe.

valus. See ainult õpetab meid mõistma Looduse asjade käiku, et oskaksime temale heaks kaastõeliseks olla ja selle eest õiget palka teenida. Lõikusel meie kõikväeline peremees ja sõber mõõdab meile palgavilja ega ole see „sõjasaak“, nagu tahetakse mõnikord hoobelda. Seepärast siis lõikusemeelolule seguneb alistuvat, vaikset kurbust inimese väiksuse ja nõrkuse üle: mis aitab kõik teadus ja tarkus aine koosseisust ja ehitusest, kui ühtainustki viljatera ei suudeta valmistada, et see idaneks ja kasvaks? Elu sünnitamine, nõrga rohulible ja tuveva tamme kasvatamine on Loodusel lapsemäng, inimpõlvedele pisemgi osa sellest jääb aga kättesaamata unistuseks ja inimese ise vaid kirvemeheks Issanda ehitustööl, kes võib ainult tõsta ja tahuda palke, mis vägevama poolt enne loodud.

Kuid veel teinegi kurpus pühitseb lõikuserõõmu: see on selgiv arusaamine tärkavast, õitsevast ja kaduvast elust. Vilja lõigates põllumees, kes kõige hingega on elanud kaasa põuas ja sajus selle muresid ja rõõme, näeb,

et ometi lõpmata palju elusid on suures igavikus oma silmapilgu-osaga lõpule jõudnud. Aga ritsikad siristavad, päike loojub ja tõuseb jälle uuesti, suurimas hiilguses ja värskes karguses, nagu oleks ilmas ainuüksi noorust, eluõitsengut ja piiritut rõõmu. Ja seda kõike lõikusel nähes ja mõistes kujuneb põllumehest isik, kes oskab tunda ennast ja Looduse ääretust, oskab pidada lugu sellest, kelle ees inimene on vaid rohulibleke heinamaal ja saab aru Jumala Vaimu äraarvamata ilust. Põllumees mõistab, et üürikeses elus suurimaks väärtuseks on see, mis hingele rahu, rõõmu ja õnne pakub. Õieti tundes oma seisukohta elus, ta ei saagi olla teisiti, kui sügavalt religioosne ja südameni kokku kasvanud Loodusega ja maaga. Kuigi ta ei tee ilusaid sõnu, ja kui süda on raske, siis vargsi pühib kartliku pisara palgelt, ei saa ta teisiti, kui seemneiva poetades saadab Kõige kõrgemale vaikse palve — meie igapäevast leiba anna meile tänapäev — ja kui valmib villi, siis ta tunneb, et see lõikus on suur ja püha.

E. Priks.

Põllutöökoja väljaandel ilmus maanoorterlingide, maatulundusklubide ja teiste noorte organisatsioonide liikmete töö ja tegevuse korraldamiseks:

Puukooli ja marjaata töö uhis,
Seemnekasvatuse tööjuhis,
Linnukasvatuse töö uhis,

Kodujänesekasvatuse tööjuhis,
Lambakasvatuse tööjuhis ja
Mesilastekasvatuse tööjuhis.

Töõettevõtete arvestusvihk.

Tööjuhise hind 10 senti.

Arvestusvihu hind 5 senti.

Tellimised saata: **Põllutöökoja, Tallinn, Pikk 40.**

Pudelites on odav ja otstarbekohane aiasaadusi alalhoida.

Parimaks aiasaaduste alalhoiu viisiks, mis ikka enam hakkab võitma poolehoidu, on nende alalhoidmine õhukindlalt purkides ja pudelites. Nii viisi valmistatud aiasaadused on kõige rohkem sarnased värskele. Siin on värv, maitse, aroom ja toiteväärtus kõige paremini alal hoitud. Hea omadus õhukindlalt hoidmisel on ka see, et ei ole marjadele vaja lisada nii palju suhkrut kui keedistele. Liigne suhkur hävitab värskeid omadusi ja neid hoidiseid ei saa kaugeltki nii palju tarvitada, kui õhukindlalt hoides. Viimase viisi juures tarvitatakse 1 ltr. marjade säilitamiseks umbes 200 gr. suhkrut, keediseks läheb aga sama hulga marjadele 500—700 gr suhkrut, olenevalt marjade liikidest. Teiste aiasaaduste juures saaksime õhukindlalt hoides loobuda liigest äädikast ja võrtsidest, lisades veele juurde vaid pisut soola ja mõnikord ka suhkrut. Näit., tomatele 1 ltr. veele 1 spl. soola, hernestele 1 ltr. veele 1 spl. soola ja 1 tl. suhkrut.

Praegusel ajal on siiski vähe pere-naisi, kellel majanduslikud võimalused nii avarad, et võiksid omale muretseda suuremal arvul või pisutki õhukindlaid purke. Liitriline õhukindel purk maksab ühe krooni ümber. Vähemalt osa aiasaaduste juures võime väga hästi kasutada laiakaelaga piimapudeleid. Liitriline laiakaelaga pudel maksab kõigest 22 senti. (Saada võib neid Tallinnast, Lorupi klaasivab-

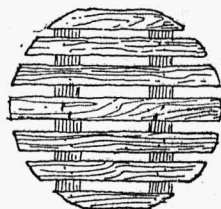

Joon. 1. Aiasaadused õhukindlalt suletud piimapudelites.

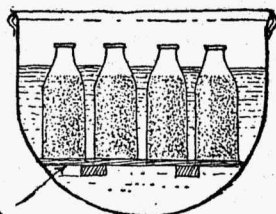
rikust, Viru tn. 11 ja P. K. „Estonia“ keskmeeireist, Jakobsoni tn. 14).

Pudeleid võib sulgeda tsellofaaniga ja väikeste kummi rõngastega või korgi ja lakiga. Tsellofaan kui ka rõngad tulevad võtta kahekordselt, kuna muldu võivad kergesti katkeda.

Puhtad marjad pannakse pudelisse ja keedetud jahtunud suhkruvee peale, nii et vesi marju katab. Tsellofaan kastetakse märjaks, lõigatakse kahekordne, ümmargune ratas ja pannakse kahe kummi rõngaga kinni. Ühe pudelile läheb umbes 2 sendi eest tsellofaani, 1 sendi eest rõngaid. Korgiga läheb märksa kallimaks. Kuumutada tuleb pudeleid pajas restil, pajas heinte sees

PUUST RESTI PEALT VAADE

PUUST RESTI PÄJA PÕHJAS

Joon. 2. Pudelites aiasaaduste kuumutamine pajas. Paja põhja on asetatud puust rest.

või vekk-aparaadis 80° C juures 15—20 minutit, olenevalt marjadest. Oma kogemuste järgi võin tõendada, et nii hoiduvad marjad vähemalt 2—3 aastat, kuid üle ühe aasta polegi neid mingit mõtet hoida.

Herneste, lillkapsaste ja ubade jaoks tuleks tarvitada korke, mis on kindlamad. Korke enne peale panekut leotada 1—2 päeva külmas vees ja pudelile kinni siduda nõoriga. Pooljahtu-

nult vajutada korgid sisse ja lakkida. Harilik pudelilakk on väga kallis, palju odavam tuleb kampoli ja või segu, mis on sama hea. Ümbes kanamuna suurusele kampoli tükile lisatakse väike noaotsa täis võid ja sulatatakse. Liigne või teeb segu väga pehmeks.

Kirsid pudelisse õhukindlalt: 4 ltr. kividega kirsse, 800 gr suhkrut, 1 ltr. vett. Kividega kirsid pannakse pudelisse, jahtunud suhkruvee peale, suletakse tsellofaani ja kummi rõngaga ning kuumutatakse 80° C juures 20 min.

Vabarna d sõstra mahlas: 3 ltr. vabarnaid, ½ ltr. punase sõstra mahla, 600 gr suhkrut. Ammutatakse 80° C juures 15 min. Muus osas sarnane eelmisele.

Õunad õhukindlalt pudelisse: 3 ltr. õuna lõike, ½—1 ltr. vett, 400—800 gr suhkrut. Kuumutatakse 80° C juures 20 min. Suuri õuna lõike ja terveid õunu tuleb enne vedelikusse vähe keeta, et rohkem pudelisse mahuks.

Samuti võib pudelites hoida pirne, ploome, kreeke, murakaid ja muid marju.

H. Pagland.

Seenetoite.

Seenesupp: Pool liitrit kupatatud seeni hakitakse peeneks ja praetakse rasvas. Lisatakse 2 supilusikatäit jahu ja 3 liitrit lihaleent hulka. Lisatakse 1 liiter kartuli lõike ja keedetakse kuni kartulid on pehmed. Lisada maitseks pipart ja soola. Lauale andes lisada juurde haput koort. Jatkub kuuetele inimesele.

Seene ja kartuli vorm: 200 gr. kupatatud seeni ja üks sibul hakitakse ja praetakse pannil 3 supilusikatäie rasvaga läbi. Laotakse määritud vormi vaheldumisi keedetud kartuli lõigud ja seened. Vormi täidetakse üle 1½ klaasi piimaga, millele varem hulka segatud 1 hästi vahustatud muna, sool ja pipar. Kõige peale asetatakse rasva tükikesi. Praetakse ahjus. Lauale antakse sulatatud rasva või võiga. Jatkub kuuetele inimesele.

Seenekäkid: 400 gr. kupatatud seeni hakitakse, lisatakse üks klaasi-

täis kuivikuid, 2 muna, 1 sibul, ¼ klaasi piima ja vähe pipart. Nimeetatud taigen lastakse ½ tundi seista, millest siis ümmargused kuklikesed valmistatakse, mis küpsetatakse võis või rasvas. Antakse lauale aiaviljadega. Jatkub kuuetele inimesele.

Seenekaste: ¼ liitrit puhastatud, pestud ja keedetud seeni hakitakse peeneks ning hautatakse pannil võis läbi. Lisada üks supilusikatäis jahu ja lihaleent. Maitseks soola ja pipart. Antakse lauale aiaviljadega.

Seenesalat: Üks liiter seeni kupatatakse soolases vees. Pigistatakse seened hästi kuivaks ja lõigatakse tükkideks; lisatakse juurde ½ klaasi hapukoorega segatult peeneks lõigatud sibul, üks teelusika täis suhkrut, üks supilusikatäis äädikat, natuke tõugatud pipart. Lauale anda praetud kartulitega.

E. R.

Maanoorte ringide tegevus.

Valgamaa maanoorte huviküllased suviväevad Helmes.

Laupäeval ja pühapäeval, 14. ja 15. juulil, peeti Helme Põllumeeste Seltsi Noorte osakonna korraldusel looduslikult ilusas Helme põllutöökoolis teine Valgamaa maakondlik maanoorte suvipäev. Maanoori kogunes suvipäevale üle maakonna

seitsmest maanoortereringist. Laupäeval toimus ka Maakondliku Ühenduse asutamiskoosolek. Koosolekust võttis osa üle 150 organiseeritud maanoore ja Ülemaa lise Maanoorte Ühenduse sekretäriteadja A. Eckbaum. Koosoleku

avas Helme P. S. Noorte osakonna esimees Helme põllutöökooli õpetaja agr. O. Tõevere, kes tervitas kokkutulnud maanoori ja soovis suvipäevale head kordaminekut. Koosolek tunnistas üksmeelselt tarvilikuks maakondliku ühenduse asutamise ja kinnitati normaalpõhikiri. Maakondliku Ühenduse juhatuses valiti Oskar Tõevere (esimees), A. Tammsalu (abiesimees), R. Treu (laekur), O. Kartau (kirjatoim.) ja M. Suur (abikirjatoim.).

Revisjonikomisjoni valiti Kärmas, Pehme ja Laikask.

Järgnes maanoorterõngide esindajatelt ülevaade ringide möödunud aasta tegevusest. Selgus, et ringide töö on olnud eriti intensiivne. On korraldatud pea igas ringis referaatvaideluskooleskuid, kõnevõistlusi, huvituid, töövõistlusi, lühiajalisi kursusi, ekskursioone parimatesse majapidamistesse jne. Arutati ka tuleviku tegevuskava ja otsustati korral-

Lüpsivõistlustest osavõtjaid ühes kohunikuduga Valgamaa maanoorte suvipäeval Helmes.

dada juba käesoleval aastal Helme põllutöökooli juures vähemalt nädalapikune maanoorte juhtide kursus. Ka kavatakse järgmiseks suvipäevaks väljaanda album. Puudutati ka küsimusi kuidas maanoorte ringides tööd suvekuudel organiseerida ja kuidas ringidesse eriti nooremaid liikmeid kaasa tõmmata.

Nende küsimuste kohta pikema seletuse andis sekretär-eriteadja A. Eckbaum. — Meie maanoorte liikumine on noor ja majandusliselt suurema toetuseta. Maal töötavad maanoorte juhid teevad tööd vaid idee pärast. Esimesed pioneerid sellel alal on peamiselt maal töötavad vanemad inimesed, kes kutsehariduse oman-

danud. Meil pole majanduslisi võimalusi, et saaksime maanoorte juhtidele erilist pikaajalist ettevalmistust anda, vaid ise õppides, töös saadud kogemuste najal jõuame edasi. Meie ei ole läinud suurte rahvamassideni, vaid meie ülimalt sihiks on maanoortes hoida kõlblist ja tervet vaimu. Koosolek lõppes lauluga „Kas tunded maad“. Öhtul oli ühine koosviibimine ühes jalakeerutusega.

Pühapäeva hommikul kell 9 algas teine päev piduliku avamisega. Päävast osavõtjad olid kogunenud Helme põllutöökooli lossiesisel asuva lipuvalda ümber ringina. Hümni helide saatel kerkis taevapoole sinimust-valge lipp. Avasõna ütles O. Tõevere. Pärast seda toimus saalis vaimulik talitus õp. Roosvaldilt, millest võttis osa üle 200 inimese. Helme põllutöökooli nimel tervitas päevast osavõtjaid koolijuhataja agr. B. Säga, kes lootis, et need suvipäevad kujunevad Valgamaal igaaastaseks traditsiooniks, kus organiseeritud maanoored leiavad julgust ja jõudu oma igapäevaste toimetuste tarvis ja kus maanoored ka töövõistlustes näitavad oskust ja võimeid. Järgnes maanoorte sekretär-eriteadja A. Eckbaumi kõne. Kõneleja peatus lähemalt meie maanoorte liikumise sihtide ja aluste juures.

Edasi järgnesid töövõistlused. Lüpsivõistlustel II auh. väärilisteks tunnustati Anita Soover, Helgi Lutsberg ja Miili Suur. Võistluste huvitavamaks osaks kujunes aga heinaniidu võistlus. Võistlus oli eriti pimev ja võistlejad tegid tubli tööd, mille tulemusena tunnustati kõik II auhinna vääriliseks. Võistlustest võtsid osa: Kuhda Soosaar, Johannes Koljo, Voldemar Kauber, Leopold Jaani, Elmar Paas, Richard Jaani ja Elmar Jõgi.

Pärast lõunavaheaega järgnes veel juurvilja harimise võistlus. Kuigi vihm kippus tööd segama, ei kohutunud see tragisid võistlejaid. Kõikidel aladel võistlejatele anti vastavad diploomid ja auhindadeks jagati põllumajanduslikku kirjandust ja põllumajanduslikkude ajakirjade aastakäike. Maanoorte sekretär-eriteadja A. Eckbaum soovis kõigile võistlejatele õnne ja tänas tehtud töö eest. Päev lõppes ühise hümniga.

H. S.

Pärnumaa maanoorte suvipäev Saardes.

Pühapäeval, 21. juulil toimus Kilingi-Nõmmes Pärnumaa Maanoorte Ühenduse ja Saarde noorte maatulundusklubi korraldusel Pärnumaa maanoorte esimene suvipäev ja koos sellega õppereis Vana-Kariste valda H. Meltsase Tõlla tallu ja Voltveti metsakooli.

Hommiku kella 10-ks kogunes Kilingi-Nõmme üle 300 organiseeritud maanoore, kust sõideti kuuel autobusel Tõlla tallu. Eesti põllumehele omase väsimatu energiaga on Tõlla talu üheks eeskujulisemaks majapidamiseks muudetud Pärnumaal. Juba talu sõites paeluvad lokkavad viljaväljad tähelepanu. Hein oli suuremalt osalt tehtud ja niidul rõuku-

orjust. Juba neljas põlv tagasi on talu ostnud pärisomanduseks ja talu pole enam võõraste kätte läinud.

Edasi sõideti Voltveti metsakooli ja sealt Saarde. Kell 3 päeval algasid Saarde tuletõrje seltsimaja aias maanoorteringide vahelised käsipallivõistlused, mille järgi toimus pidulik avamine. Päeva avas Pärnumaa maanoorte juhatuses liige hra M u r d, kes tervitas kaugelt kokku tulnud noori ja vanu. Päevast võttis osa ka Ülemaalise Maanoorte Ühenduse sekretär-eriteadja A. Eckb a u m, kes kõneles maanoorte liikumiste alustest ja põhimõtetest.

Meie riikliku iseseisvuse säilitamisega ja koos meie põllumajandusliku

Osavõtjaid Pärnumaa I maanoorte päevast Saardes 21. juulil 1935.

des, ootas vaid sissevedu. Maaparan-dusele ja kuivendusele on omanik erilist rõhku pannud. Juba üksinda torukraave on talus üle 50 kilomeetri, peale selle lahtised kraavid. Kultuurniidul on kolmekordne kraavitus — torukraavid, lahtised kraavid ja veel kolmandad kitsad väiksed vaod rööbiti üle heinamaa. Viimased aitavad eriti kevadel raudjää tekki-mist ära hoida ja on suureks abiks väetiste külvil ja rõukude asetamisel heinamaale. Erilist tähelepanu väärib veel heinaseemnekasvatus. Kul-tuurniidul kasvav hein on seemenda-tud ainult oma kodus kasvatatud seemnest, mis tagab loomulikult hea talvekindluse. Ka turbaravitamine leiab talus tähelepanu, seda enam, et turvas on saada oma maast.

Ka talu ajalugu on omapärane. Nimelt ei ole siin olnud kunagi teo-

kultuuri tõusuga on meie töö ja üles-anded palju muutunud. Palju uusi ülesandeid on tulnud juurde, mille lahendamine on keerulisem ja ras-kem. Meie maaelu on muutunud täiuslikumaks ja nõuab põllumehelt enam arenenud silmaringi. Meie maanoorte liikumine tahab abiks olla igale maa kultuurielu kandjale ja ta-hab ettevalmistada maanoori põllu-mehe vastutusrikkale kutsele.

Kodumajanduse instruktor prl. Reindorf kõneles meie kodule ilustamisest ja kaunistamisest. Hoog-said kõnesid jälgis üle 500-päine rah-vahulk. Vahepeal esinesid maanoorte-ringid oma laulukooridega ja muusi-kaliste ettekannetega.

Õhtul peeti kohalikus seltsimajas segaeeskavaga pidu, kus edukalt esi-nesid noorteringide tegelased.

H. S.

Hästi kordaläinud Võrumaa maanoorte suvipäev Väimelas.

Pühapäeval, 28. juulil oli Võrumaa maanoorte esimene suvipäev ja kongress, mis täiel määral õnnestus halva ilma peale vaatamata. Osvõtjaid maanoori oli kokku tulnud ligi 300 isikut. Külalisi oli peol rohkesti, kellest silmapaistvamad välismin. abi Laretei, Eesti saadik Leedus dr. Lepik, Haridus-Sotsiaalministeeriumi peasekr. A. Kurvits ja maanoorte üldjuht agr. A. Eckbaum.

Suvipäeva avas Võrumaa Maanoorte ühenduse esimees agr. J. Kraav, kes avaldas headmeelt noorte rohke kokkutuleku üle kibedal heinaajal. Lauildi selle järgi hümmi.

Tervitusi ütlesid hr. Kitsberg Väimela põllutöökooli poolt, Haridusministeeriumi nõunik-sekretär A. Kurvits haridusministrilt ja ministeeriumilt ja maanoorte üldjuht agr. A. Eckbaum tõi tervitusi Põllutöökojalt ja Ülemaaliselt Maanoorte ühenduselt.

Haridusministeeriumi sekretär Kurvits oma kõnes selgitas raamatuaasta puhul ülesvõetud küsimusi. Raamatule

tuleb anda vääriline hinnang. Head raamatut tuleb lugeda ja muretseda ka omale võimaluse piirides väärtuslikku kirjandust, pannes alus koduraamatu-kogule.

Kohane on, et maanoored ajakirjad, mis paljudesse kodudesse käivad, lasuvad korralikult pookida, selle asemel, et lasta neid lahtiselt riulitel, kapiotsas j. m. vedeleda, kust vahest iseg pakkimiseks tarvitatakse. Ajakirja väärtus ei vanane aastate kestel ja sellepärast kogudes neid, pannakse alus raamatukogule, kuhu lisaks vähemalt aastas üks juurde muretsetakse. Samuti leidku kirjanduslikud teosed kin- gitustena tuttavatele rohkem tähelepanu.

Kogumist väärivad veel perekondlikud ja ümbruse ülesvõtted ja kirjad. Eriline koht antagu igasuguste tunnistustele ja diplomitele raamatukogus. Perekonna ja küla ajalugu ja sugupuud uurimine on huvitav ala, millega võib tegeleda.

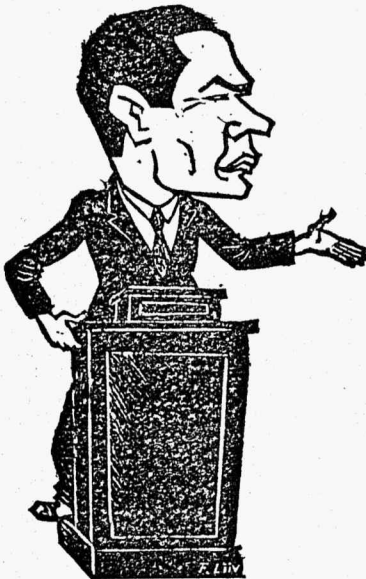
Teiseks kõneles maanoorte üldjuht agr. Eckbaum maanoorte liikumisest. Maanoorte liikumine on noor, ainult mõni aasta vana, aga on teinud eriti suuri edusamme. Saadakse aru kõikjal organiseerimise vajadusest. Praegune aeg nõuab, et maanoored oleks tuttavad kõigi ajakohaaste põllumajanduslike suursaavutustega, sest möödunud on aeg, kus maatöö tegijateks soovitati kõiki inimesi, kes muul alal töötada ei osanud. Teadlikult töötades suudavad maanoored siiski hästi elus edasi jõuda.

Mitte üksi linna koolitatud härrasmees ei ole haritlane, vaid arenenud maanoor oma käitumisega võib veel rohkem väärida haritlase nime. Kooliharidus ei tee kedagi haritlaseks, vaid viisakas kaasinimeste kohtlemine ja vaimliste huvide rohkus.

Mõlemaid kõnesid saatis tugev aplaus maanoorte poolt.

Lõpuks rääkis Võrumaa maanoorte assistent P. Helistvee.

Kõnede vaheaegadel esinesid Kasaritsa maanoorterengi liikmed muusikalist ettekannetega viiulil ja klaveril ja Väimela noorte puhkpillide orkester hr. Fr. Reppi juhatusel esitas kontsertpalu. Väimela noorte laulukoor hra Andersoni juhatusel esitas rea laule.

Ed. Kresson, kes tuli esikohale kõnevõistlustel Võrumaa maanoorte suvipäeval Väimelas.

Riigivanemale ja Kaitsevägede Ülemjuhatajale saadeti kongressi poolt terivustelegrammid.

Ettekannete lõpul hüüti kolmekordne „elagu“ välism. abi Lareteile, kes osavõtjate poolt valiti suvipäeva auliikmeks; Hasomini peasekr. Kurvitsale, saadik dr. Lepikule ja noortejuhile Eckbaumile hüüti samuti kolmekordne „elagu“ lahke osavõtu ja abi eest.

Suvipäeval peeti ka maanoorte kõnevõistlus teemil: „Heinamaa on põlluema“, millest osa võtsid ainult vilunu-

mad kõnemehed — arvult seitse. Võistlustel esimest auhinda välja ei antud. Teise auhinna vääriliseks tunnistati Räpinast Ed. Kressoni kõne. Kolmanda auhinna osalisteks said Jaan Sibul, Väimelast, Gust. Duberg, Vaabinast, Valter Oinas, Saalusest, Paul Leosk, Bern. Runthal ja Ed. Leosk, viimased Väimelast.

Õhtu eel tutvuneti Väimela kooli majapidamisega koolijuh. Kitsbergi juhatusel.
J. Sibul.

Asutatakse Tartumaa Maanoorte Ühendus.

Ühenduses ülemaalse maanoorte teise kongressiga tuleb asutamisele Tartumaa Maanoorte Ühendus. Ühenduse asutamiskoosolek peetakse Vahil enne kongressi algust laupäeval, 17. augustil s. a.

Järva maanoorte kongress peetakse sügisel Paides.

Järva Maanoorte Ühenduse poolt kutsutakse kokku septembri lõpp-päevadel ehk oktoobrikuu algul Paidesse Järva maakondlik maanoorte kongress, millest võtavad oma saadikute kaudu üle maakonna osa kõik noorte organisatsioonid, kes on Järva maanoorte ühenduse liikmed.

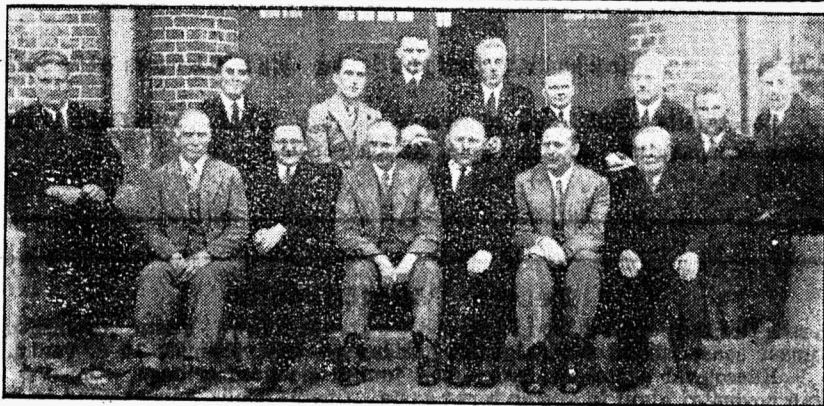
Kongressi üksikasjalik päevakava on

maanoorte ühenduses väljatöötamisel. Kongressile on oodata teiste hulgas kõnelejaid üleriiklise Maanoorte Ühenduse ja Põllutöökoja poolt.

Viisu maanoored korraldavad lõikusepäha.

Viisu-Koordi maanaiste seltsi noorte ring korraldab 15. septembril Viisu koolimajas lõikusepäha. Sündmus algab kell 4 p. l. piduliku jumalateenistuse ja aktusega. Pärast on liikmetele ja kutsutud külalistele koosviibimine ühises laudkonnas.

Jumalateenistuse peab praost Chr. Beermann. Kõnelema on palutud Järva Maanoorte Ühenduse esimees. Lõikuspühast võtavad osa ka Järvamaa Põllumeeste Seltsi tegelased ja Järva maatulunduse konsulent.

Järeda Põllutöökeskkooli püritusmeistrite ettevalmistamise eriklassi lõpetajaid ühes eksamikomisjoni liikmetega. Esimeses reas vasakult paremale eksamikomisjoni liikmed M. Kättnik, ins. L. Luiga, agr. J. Ümarik (eksamikomisjoni esimees), dr. agr. A. Mäljan (koolijuhataja), R. Berendsen ja V. Karp. Teises reas noored püritusmeistrid V. Tamm, N. Leinasaar, E. Mõistus, J. Kikas, F. Birk, E. Väärssi, J. Kiho, A. Tuul ja E. Lintrop. Pildil puudub lõpetaja N. Kiršbaum.

Õpilaste vastuvõtmine Jäneda Põllutöökeskkooli

ja kooli juures töötavasse piiritu-meistrite ettevalmistamise eriklassi on avatud. Vastu võetakse Põllutöökeskkooli 6. kl. algkooli haridusega ja piiritusmeistrite ettevalmistamise eriklassi kutse- ja keskkooli haridusega isikuid. — Õppetöö kestvus on Põllutöökeskkoolis kolm aastat ja piiritusmeistrite ettevalmistamise eriklassis kaks aastat.

Õpilased saavad kooli juures prii korteri, kütte ja valgustuse. Söömine on korraldatud õpilaste oma toitlusühisuses mõõduka tasu eest, piiritusõpilastel ülespidamine prii.

Vastuvõtmiskatsed Põllutöökeskkooli leiavad aset Jänedal, 19. augustil s. a. kell 10 hommikul.

Jäneda Põllutöökeskkool. Aadr.: Jäneda. Telefon: Aegviidu 2-a.

Eesti Aleksandri Põllutöökeskkooli

võetakse vastu õpilasi, kes 17 a. vanad ja vähemalt 6 kl. algkooli lõpetanud. Sügiseseid vastuvõtmiskatsed matemaatikas, eesti- ja saksakeeles 6. kl. algkooli õppekava ulatuses on 3. septembril s. a. kell 10 hommikul, Olustvere mõisas.

Sooviavaldused kooli astumiseks ühes sünni- ja viimase koolitunnistusega saata koolijuhatajale: Eesti Aleksandri Põllutöökeskkool, Olustvere.

Kuusiku Karjakontrollassistente Kool

valmistab ette karjaravitsejaid ja karjakontrollassistente.

Lõpetajaile aitab kool muretseda teenistuskohte. Lähemaid teateid annab koolijuhatus. Aadr.: Rapla, Kuusiku mõis.

Petseri Põllutöökoolis

on alanud uute õpilaste vastuvõtmine. Vastu võetakse mõlemast soost isikuid 6-kl. algkooli haridusega, kes vähemalt 16 a. vanad.

Käesoleval aastal avatakse kooli juures aianduse erihar. Õppetöö algab novembri algul ja kestab terve aasta. Õpetus koolis, õppeabinõud ja korter ühes kütte ning valgustusega on tasuta.

Praktilistel harjutustel kooli majapidamises tehtud tööde arvel saavad õpilased prii ülespidamise.

Avaldused kooli astumiseks ühes hariduse- ja sünnitunnistustega saata koolijuhatajale. Aadr. Petseri põllutöökool, Petseri. Telefon: Petseri 13-b. Koolijuhataja.